

Naročnina listu: —
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrto leta . . . " 250
Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: —
Celo leto . . . K 15.—
Posamezne številke
: 10 vinarjev. :

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računijo po 12 vinarjev
od 6redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
: : : popust. : : :
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Borba z Rusi.

Na Rusko-Poljskem napadamo uspešno. — Pri Krakovu smo napredovali do Szeniciawe. — Boji ob Dunajcu in v Karpatih. — Dosedaj ujeli 15.000 Rusov. — V Srbiji radi povodnji napredovanje otežkočeno. — Ta mesec ujeli 13.000 Srbov. — „Hamidje“ v Črnem morju. — Turški spopadi z Angleži v Arabiji. — Na francoskem bojišču nobene bistvene izpremembe.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 22. novembra.

Naša in nemška armada se bori na Rusko-Poljskem in v Galiciji zoper kakih 20—25 ruskih armadnih zbetrov. Vendar naše čete polagoma napredujejo proti sovražniku. Rusko desno krilo, ki je bilo pri Wloclawku in Kutnem premagano, se je moralo vsled pritiska naših armad umakniti in stoji sedaj kakih 50 km pred Varšavo, to je tam, kjer je stalo pred 14 dnevi. Iz gibanja ruske armade je posneti, da je ista na povratku na črto jugoizhodno od Varšave—Ivangorod. V prostoru pri Krakovu in Čenstohovu je dosegla naša Danklova armada precejšnje uspehe in je sunila Ruse ob Visli močno nazaj. Przemysl se še krepko brani. Zdi se, da nočejo Rusi pri tokratnem obleganju žrtvovati toliko vojaštva, kot pri prvem. Sedaj spravljajo namreč na višine krog trdnjave svoje težke oblegovalne topove. Posebno na južni strani se nameravajo Rusi z vso silo navašiti na trdnjavo. — Ruska armada, ki stoji ob Karpatih, pritiska pri prelazih Dukla in Uszok z vso močjo proti Ogrski, a na karpatskem gorovju so se naši polki krepko utaborili in odbijajo ruske napade. Na bojišču vlada sedaj zelo mrzlo in sneženo vreme.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 20. novembra.

Naš generalni štab uradno poroča: Tudi večeraj so avstrijske in nemške čete na Rusko-Poljskem povsod dosegle uspehe. Odločitev še ni padla. Stevilo ujetih Rusov je vedno večje.

Pred trdnjavo Przemysl so naši prizadjali Rusom, ko so hoteli nekaj svojih čet na jugu pomakniti bližje k trdnjavi, težke izgube. (Opomba uredništva: Trdnjava Przemysl, dasiravno od vseh strani obkoljena od močnih sovražnih čet, se torej prav dobro drži.)

Rusi spravljajo pred Przemysl težke oblegovalne topove.

Z bojišča, 20. novembra.

Na južni strani Przemysla skušajo Rusi spraviti svoje težke oblegovalne topove na višine, odkoder bi mogli s popolnim uspehom obstreljevati trdnjavo. Do sedaj se jim ta načrt še ni posrečil. Zadnje dni so Rusi poskušali zavzeti višine, ki bi naj varovale dela za razpustavo njihovih baterij. Toda njih poskusi so se jim krvavo ponesrečili.

Naše čete na Karpatih.

Budimpešta, 20. novembra.

List „Az Est“ je dobil z bojišča poročilo, da so avstrijske čete celo črto ob Karpatih docela zasedle. Celo karpatsko pogorje je že več dni močno zasneženo. Tudi mraz na Karpatih je zelo občuten. Vkljub temu je razpoloženje naših čet na bojišču izborna. Kakih deset dni se ni pojavil noben slučaj kolere več.

Avstrijci pripomogli Hindenburgu do zmage.

Berolin, 20. novembra.

Berolinski listi slavijo složni nastop avstrijske in nemške armade v boju zoper Ruse. V zadnjih bo-

jih so Avstrijci svoje posebne interese pustili čisto na stran. Ni jim šlo za to, da bi dosegli na bojni črti delne zmage nad sovražnikom, ampak imeli so pred očmi velike cilje cele vojne in pridobitev zmag na odločilnem kraju. Zadnja Hindenburgova zmag pri Kutnem in Wloclawku je bila mogoča le vsled tega, ker so avstrijske čete na drugih delih bojišča z vso silo posegle v boj.

Boji pri Crnovicah.

Dunaj, 20. novembra.

„Czernowitzer Tagblatt“ z dne 14. t. m. piše: V četrtek, dne 12. t. m., so poizkusili Rusi zopet obstreljevati naše mesto, a obstreljevanje je izpadlo žalostno za Ruse. Rusi so izstrelili 100, naši pa le 44 streliv. Naši topovi so gromeli od 1. do 2. ure popoldne in so zopet sijajno učinkovali. Med šestimi ruskimi topovi sta dva nerabna — moštvo je bilo ubito, municijski vozovi uničeni — en top je pa bil zelo poškodovan. Z ostalimi tremi topovi so Rusi zbežali proti severu.

Rusi odpošiljajo vrednosti iz Galicije v Rusijo.

Dunaj, 20. novembra.

Po zanesljivih poročilih iz po Rusih zasedenih delov Galicije pošiljajo Rusi cele železniške vlake z vrednostnimi stvarmi v Rusijo.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 22. novembra.

Belgrad še ni pade! Naši ga pridno obstreljujejo in vedno bolj zožujejo ono ozemlje, ki loči Avstrijce od mesta. Glavna naša armada, ki stoji v

LISTEK.

Piše učiteljica Marica Bulc:

Odpri srce — odpri roke . . .

Tolikrat navajajo danes ta krasni rek Gregorčičeve pesmi. Ali naj ga pozabimo mi, ki so nam izročena ona nežna bitja, katerim je pred vsem treba odpreti srce!

Odprimo srca in sprejmimo vanje vse te mlade „kebrece“, ki jim je tako treba prisrčnega sprejema osobito v začetku šolskega leta, ko so se prvič ločili od mame in stopili v novo življenje. Tako so drobni pa boječji; koliko ljubezni in pravega sočutja bo treba, preden jih bomo navašili, da se bodo znali prilagoditi novemu delokrogu, novemu prostoru ter vsaj nekoliko zbrati misli in jih koncentrirati na pouk. Otrokom moramo v učilnici namestiti materino ljubezen, zato pa jih sprejmimo z odprtim srcem, z odprtimi rokami!

Predlanskim je bilo, ko je vstopila naša mala Pavla prvič v šolo. Še ni bila stara šest let, pa so jo že silili v šolo. Vsa nežna in drobna je še bila. Punčike so bile njeno veselje, vsa je bila pri njih v varnem kotičku domačega stanovanja. Ko smo jo prvič vprašali, ali bi šla v šolo, je takoj odgovorila odločno: „Ne, v šolo ne bom šla!“ Prišel je pa prvi šolski dan in mama je oblekla Pavlo v nedeljsko obleko.

„Kam pojdeva, mama?“ — „V šolo!“ — „Ali greste vi tudi z menoj?“ — „No da, tudi jaz grem.“ — „Dobro“, je pomislila Pavlica; „če gredo tudi mama, zakaj bi ne šla.“

Prideta do šolskih vrat; mama odpre, Pavlica pa zvedavo in malo plaho pogleda v razred. O kak strah, vse polno otrok je notri, samih nepoznanih. Samo Pleterškovo Marico pozna; pa ta jo je vedno tepla, kadar se je prišla k njej igrati. Z obema ro-

kama se oprime Pavlica vrat, pa zastoe v vsej bolesti drobnega srca: „Mama, domu!“

Takole se godi skoro vsakemu prvenčku, ki zastavi prvič korak v šolo. Mnogo zanimivih prizorov nam nudijo prvi šolski dnevi: Zoranov Tonček je prikorakal počasi do šolskih vrat. Še nikoli ni hodil po stopnicah; na vsaki je postal ter potegnil nogo za seboj. Sam je prišel, nikdo ga ni pospremil. Pred vrati obstane in zre zdaj na množico otrok, zdaj na gospodično.

„Kako ti je ime, mali?“

„Tonček sem!“ O, to mu je odleglo, ko vidi, da je gospodična tako prijazna; dobro se mu je zdelo, da ga je vprašala po imenu.

„Le noter pojdi, Tonček! Katerega pa poznaš? Le poglej jih! Pri Bučarjevem Jožetu bi sedel, kaj ne da?“

Tako prihajajo polagoma vsi, nič ne govore, a njih očesa strme prestrašeno, češ, kaj bo. Od klopi do klopi hodim, govorim s slehernim; nekateri le že bolj odločni in pogumni povedo radi kaj o domu, drugi molče in ustne se jim krive na jok. Ali so prijetni ti prvi šolski dnevi? Da in ne. Truda in dobre volje je res treba, preden pripravimo ta drobiš vsaj do tega, da se navadi na disciplino; a tudi duševnega užitka ne manjka med to nedolžno družbico, ki se te oklepa z ljubeznijo, udanostjo, odkritim srcem in iskrenostjo. Da se čutiš srečno, srečnega med to drobnico, ti je samo eno potrebno: prav tak, kakoršni so otroci sami, moraš postati, sicer ti bodo ostala zaprta za vselej njih drobna srčeca, in ti ne boš čutil zadovoljnosti med njimi. Koliko je med njimi siromaškov, ki niso bili nikdar negovani, od nikogar ljubljani. Tem ljubeznjiveje je treba občeovati s takimi, ker so nezaupni in boječji, dostikrat trmast in razdražljivi.

Pri tej priliki se mi zdi umestna take opazka: Ni lepo, če učitelj oponaša svoje učence, če tudi v dobri misli, da jih bo odvadil kake napake. Taki-le prizori zbuje sicer mnogo veselosti med drugimi, ob

enem pa pripomorejo, da dotičnim nagajajo še součenci, kar reveža še huje boli, nikar da bi ga potolažilo. So tudi tu izjeme, a izjema potrjuje pravilo.

Tako je prihajal lani Francek v šolo in se je jokal vse dni. Bržkone se mu je tožilo po mami. Tolažili smo ga vsakovrstno, pa Francek je le jokal. Naposled sem narisala na tablo možica, ki se je držal na jok in vsi smo rekli, da je tak Francek, kot se cmeri. Koliko prisrčnega smeha je bilo hkrati pri malih nagajivčkah, ki imajo v istem košku smeh in jok. Še Francek je pogledal skozi prste na tablico, kakšen da je in mu je celo šlo na smeh. No, brž je nastal na tabli drugačen možic, ki se je smejal na vsa usta in tak je bil potem naš Francek.

Tako človek poizkuša na vse mogoče načine; dobe se pomočki, ki so poceni in se obnesejo včasih neverjetno. Otrokom pa se kar vnamejo srčeca, lepša se jim zazdi šolska soba, bolj se jim priljubi učiteljica.

Tudi modrijane imamo že v prvem šolskem letu. Tam v predzadnji klopi samuje Viktor; nepremično sedi in zre nekam na zid tja, kjer ščebetajo kočki in brskajo piščeta, seveda samo na sliki. Gospod župnik ga ogovarja posebno rad. „Viktor, ali ti pozdravljaš, če koga srečaš?“ — „Pozdravljam“, se odreže kratko Viktor. — „Koga pozdraviš na primer?“ — „Kakšnega berača.“ — „O, ali še koga drugega?“ — „Kakšno staro žensko.“ — „Ali mlade ne?“ — „Ne!“ — „Zakaj pa ne?“ — „Za to, ker je mlada!“ — Na, kje si je pridobil vendar Viktor toliko špartanske uljudnosti? Kdo ve, morda se je rodila v njegovi brihtni glavi.

Taki so naši šolarji, ko stopajo šele prvo leto po poti učenosti. Dosti truda je z njimi, ali poplačan je vsaj pri nekaterih, če ne pri vseh. Saj so tako hvaležni za lepo besedo; dobro čutijo, da ima učiteljica srce zanje, zato jo tudi ljubijo. Radi prihajajo v šolo in izkušajo ustreči s tem da se pridno uče. Te zavesti pač nimajo, da bo to, kar se uče, obrodilo njim samim mnogoteran sad.

prostoru okrog Valjeva, je svoj večnevni odpočitek izrabila v to, da je na novo izpopolnila našo bojno črto. Sedaj se pričinja zopet novo gibanje avstrijskih čet v smeri proti Kragujevcu. Pritisk avstro-ogrskih armade na srbske čete pred Kragujevcem je, kakor poročajo angleški listi, tako silen, da se je morala srbska armada umakniti zopet dalje in sicer za utrjene postojanke mesta in trdnjave Kragujevac. Kje se bo bila prihodnja bitka med Avstrijo in Srbi, se bo razvidelo šele čez nekaj časa.

Srbska vlada je po poročilih nekaterih listov zbežala iz Niša v Skoplje. Srbsko prebivalstvo beži pred prodirajočimi Avstriji iz Stare Srbije v Macedonijo.

Uradno poročilo.

Dunaj, 20. novembra.

Z bojišča proti Srbom se uradno poroča: Vršijo se podrobni boji na celi črti. Napad avstrijskih čet na utrjene srbske postojanke pri Lazarevcu ugodno napreduje.

Včeraj (četrtak) so naši ujeli 7 srbskih častnikov in 660 mož. Na bojišču je nastalo zelo slabo vreme. Na višinah je zapadel meter visok sneg; v nižavah pa so nastale povodnji.

Boji pri mestu Lazarevac.

Po zavzetju Valjeva po naših četah se je del razkropljene srbske armade umaknil proti mestu Lazarevac na severo-izhodni strani Valjeva. Drugi, večji del srbskih čet pa se je umaknil proti mestu Arangelovac (na izhodni strani Valjeva). Boj pri Lazarevcu traja že tri dni. Pred Lazarevcem stoji ona kolona, ki je prekorajčila Mačvo, ter se pomaknila proti Kolubari.

Mestec Lazarevac leži kakih 25 km od Valjeva in 8 km južnoizhodno od mesteca Ub, katero so naši dne 14. novembra z naskokom zavzeli. Lazarevac je središče okraja Kolubara ter šteje 1000 prebivalcev.

4 srbski polki uničeni.

Sofija, 20. novembra.

Kakor se iz Niša poroča, Srbi že sami uradno priznavajo, da so v bitki pri Valjevu prišli štiri celi srbski polki in 3000 mož raznih polkov in 60 častnikov v avstrijsko vojno ujetništvo.

Srbi se pripravljajo na novo bitko.

Z bojišča, 20. novembra.

Iz srbskega glavnega stana je došlo poročilo, da bo srbska armada na izhodni strani reke Kolubare sprejela bitko z našo armado. Srbi so se že v času, ko je radi aneksije Bosne nastal hud spor med Avstrijo in Srbijo, zgoraj omenjeno pozorišče, to je črta Veliki Sopot—Arangelovac—Gornji Milanovac utrili z gostimi in izredno močnimi okopi. Ako so se sedaj Srbi na svojem umikanju iz Valjeva ustavili na tem prostoru, za naše armado poveljstvo to ni nobeno presenečenje. General Potiorek je poslal takoj, ko je začel prodirati, močne oddelke proti Valjevu in v južno smer. Ob enem je po zavzetju Valjeva in Obrenovca bilo treba naše čete deloma na novo razvrstiti. Naravnostnih napadov naše poveljstvo ne bo iskalo, ker so srbske postojanke preveč trdne. Potrebno pa je bilo, da so naši nekatere sprednje postojanke sovražne fronte ostro napadli, da so tako pri Srbih preprečili drugo razvrstitev njihovih sil. Naš napad na Lazarevac ima ta namen. Bojevanje je sedaj na obeh straneh zelo otežkočeno, ker je nastalo zelo slabo vreme. Višine pokriva debel sneg, a doline rek Kolubara in Tamnavac pa so vsled hude povodnji preplavljene.

Naše čete se nahajajo sedaj pred glavnim, že leta pripravljenim srbskim bojnim pozoriščem, ki je podobno pravcati trdnjavi. Morda bo odločitev, ki bo padla v tem kraju, prinesla konec vojske. Iz tega sledi, da se bodo Srbi branili z vsemi sredstvi in z največjo trdovratnostjo. Treba bo torej opreznosti in hrabrosti. Oboje pa ima naše poveljstvo in pa naše hrabre čete, ki nam bodo kmalu izvojevale končno zmago.

Srbija se ne more več boriti?

Dunaj, 20. novembra.

Poročevalec dunajske „Reichspost“ poroča iz Sofije, da je srbska vlada, kakor je izvedel iz zanesljivega vira, poslala v Pariz izjavo, da je Srbiji vsled njenega gospodarskega poloma nemogoče, se dalje vojskovati. Kralj Peter je zaprt v gradu Ribarska Banja. Porazena srbska armada beži v divjem neredu proti jugu in jugoizhodu. Srbi bodo še sicer poskusili pri Kragujevcu se zoperstaviti avstrijski prodirajoči armadi, a upanja imajo celo srbski generali zelo malo, da bi odpor srbske armade imel kaj uspeha. Srbska vlada je že ponovno prosila Grke za pomoč, a zaman. Srbski polom bo izzval na Balkanu nove zapletitjave.

Velik plen pri Valjevu.

Vojni plen, ki so ga naši odvzeli Srbom pri Valjevu, je izredno velik in bo imel za srbsko armado izredno slabe posledice. Posebno velike vrednosti so številni topovi, narejeni od tvrdke Schneider-Creuzot, ki so celo novodobnega vzorca. Ti topovi so prišli v

avstrijsko last popolnoma nepoškodovani. Tudi veliko število izbornih strojnih pušk, ki so še popolnoma rabne, je prišlo našim v roke. Poleg tega smo tudi zajeli veliko množino streliva. Na južnoizhodni strani Valjeva smo bežečim Srbom odvzeli mnogo trana.

General Stepanovič pred vojnim sodiščem.

Budimpešta, dne 19. novembra.

Iz Metkoviča se poroča „Az Estu“: Poročila, da bi se bil poveljnik srbske armade pred Šabcem, general Stepanovič, sam usmrtil, ne odgovarjajo resnici. Generala so poklicali v srbski glavni stan, kjer mu je princ Jurij naznanil, da ga bodo postavili pred vojno sodišče.

Avstrijsko-črnogorsko bojišče.

Črnogorci obstreljujejo Kotor

Dunaj, 20. novembra.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča iz Dubrovnika:

Črnogorci so zadnji čas poskušali upasti v Dalmacijo in sicer v smeri proti mestecu Grob na južni strani Trebinja; njihov sunek se je gibal v smeri Rugasa—Vehia.

Naše obmejne čete so Črnogorce, kakor že pri vseh drugih spopadih, tako tudi sedaj brez velikih težav vrgle čez mejo nazaj. V tem boju so imeli Črnogorci velike izgube.

Črnogorci zadnji čas z vso silo obstreljujejo Kotor in naše postojanke na višinah. Strelivo kar razsipava. Večkrat traja obstreljevanje kar 24 ur neprenehoma. Škoda, katero so do sedaj napravile črnogorske krogle v Kotoru, je malenkostna.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 22. novembra.

Na severno-francosko-belgijskem bojišču ni bilo v zadnjih dnevih nobene bistvene spremembe. Snežni viharji, razmočena in deloma zmrznjena tla zelo ovirajo in otežujejo premikanje čet. Angleži in Francozi so poslali na bojno črto veliko svežih čet.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 20. novembra.

Iz velikega vojnega stana z dne 20. novembra predpoldne se poroča:

V zahodni Franciji in v severni Franciji ni bilo nobenih bistvenih sprememb. Vsled deževja premočena in napol zmrla tla ter sneženi zameti so ovirali gibanje nemških čet.

Napad Francozov pri Combres-u, južno-izhodno ok Verduna, je bil odbit.

Na meji v izhodni Prusiji je položaj nespremenjen. Ob izhodni strani Mazurijskih jezer so se polastili Rusi neke nezasedene poljske utrdbe in starih topov, ki so bili tam. Deli ruskih čet, ki so šli nazaj v smeri čez Mlavo in Lipno, so nadaljevali svoje umikanje.

Ob južni strani Ploska je napad nemških čet napredoval.

V bojih okrog Lodza in ob izhodni strani mesta Czenstochova še ni padla odločitev.

Prodiranje Nemcev proti Calais-u.

London, dne 20. novembra.

Londonškemu listu „Evening“ se poroča iz Rotterdam: Od pretečenega torka do srede je v Belgiji ustavljen ves železniški promet. To je znamenje, da nameravajo Nemci vnovič s podvojeno silo izvršiti napade v Flandriji in napraviti sunek proti mestu Calais-u.

Velikanske dosedanje izgube Angležev.

Berolin, dne 20. novembra.

Berolinskemu listu „Lokalanzeiger“ se iz Rotterdam poroča: Angleški lord Newton je rekel na nekem shodu, da znašajo dosedanje izgube Angležev že 80.000 mož. Mnogi angleški bataljoni so izgubili vse častnike. Ni dolgo tega, kar je nekemu angleškemu bataljonu poveljeval narednik. Od dveh divizij, ki sta šteli skupaj 37.000 mož, je ostalo le še 5300 mož.

Angleška torpedovka se potopila.

Frankobrod, dne 10. novembra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Petrograda: Angleški torpedni rušilec „Druid“ je trčil ob obali Škotske na mino in se je potopil. Posadko so rešili.

Torpedni rušilec „Druid“ je bil še-le pred dva letoma zgrajen. Njegova posadka je znašala 76 mož, dolg je bil 73 m in je plul z brzino 30 morskih milj v eni uri. Oborožen je bil s štirimi brzostrelnimi topovi. Vrhu tega je imel še tudi dve torpedni cevi.

Smrt nemškega generala.

Berolin, dne 20. novembra.

Generalni stanovanjski mojster, generalni major pl. Voigts-Rhetz je v noči od 18. na 19. novembra nepričakovano umrl zadet od srčne kapi. Njegov naslednik še ni določen.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 22. novembra.

Turki so pri mestu Kōprikōju na Kavkazu že znova natepli Ruse. Turška armada koraka proti ruskemu mestu Batum ob Črnem morju. Med turškim in ruskim črnomořskim brodomjem se je vršila manjša bitka. Rusi so obstreljevali turško mesto Trapezunt. Ruske ladje so končno zbežale v pristanišče Sebastopol.

Turki porazili Ruse.

Carigrad, 20. novembra.

Uradno poročilo, turškega glavnega stana slovi: Dva dni so turške čete neprestano napadale rusko armado, ki je stala na črti Azab—Zazak—Khabab na kavkaški meji. Turške čete so z bajonetnim naskokom zavzele utrjene sovražnikove postojanke v okolici mesta Akab. Bitka se za Turke ugodno razvija. Turške čete, ki so prodirale v smeri proti mestu Batum (ob Črnem morju), so prizadiale sovražniku že drugič večji poraz. Zasedle so postojanke pri Zazvotlar in Kura v Kavkazu. V Zazvotlarju so odvzeli Turki Rusom zastavo, ujeli 6 častnikov, med njimi nekega podpolkovnika ter nad 100 vojakov. Zapolnili so 4 topove, 1 avtomobil, večje število konj in mnogo živil.

Ruske izgube so velike. Ostanek pobite ruske armade je zbežal v smeri proti mestu Batum.

Drugi del turških čet, ki so prodirale na južnoizhodni turško-ruski meji pri Zairbajdlanu, so trčile pri mestu Salmas z ruskim oddelkom. Tudi tukaj so bili Rusi poraženi. Na ruski strani je padlo 100 mož, med njimi 2 častnika.

V Perziji so se priklopili Turkom še tudi voditelji onih rodov, ki so do sedaj stali še na strani Rusov.

Bitka v Črnem morju.

Berolin, dne 20. novembra.

List „Lokalanzeiger“ poroča iz Kodanija: Po uradnih poročilih iz Petrograda se je vršila včeraj, dne 19. novembra, pomorska bitka med neko turško križarko in oddelkom ruskega vojnega brodomja. V tej bitki je bila ruska admiralska vojna ladja „Svjatoj-Jevstafij“ poškodovana. Ubit so bili 4 ruski častniki in 29 pomorščakov, težko ranjen je pa bil 1 ruski častnik in 19 pomorščakov, 5 ruskih pomorščakov je pa bilo lahko ranjenih. Boj je trajal četr ure. Turška križarka je bila le neznatno poškodovana.

Poškodovana ruska admiralska vojna ladja „Svjatoj-Jevstafij“ je ena največjih ruskih vojnihih ladij črnomořskega ruskega brodomja. Zgrajena je bila l. 1906. Oborožena je s 4 velikimi topovi kalibra 30,5 centimetrov; vozi pa z brzino 17 vozlov v eni milj.

Anglija izkrcala 15.000 indijskih vojakov v Perzijskem zalivu.

Frankobrod, dne 20. novembra.

„Frankfurter Zeitung“ poroča iz Carigrada: Angleži so izkrcali v Kueitu 4000, na otokih Bahrein in v Perzijskem zalivu 6000 in v Bender-Buchivu ob južni obali Perzije 5000 mož indijskih čet. Turki so potopili parnik „Ekbatana“, da zaprejo vhod v pristanišče „Schatt-el-Arab“. Tudi so položili tamkaj več min, da se zavarujejo pred angleškimi napadi. Kueit je pristanišče na severozahodni strani Perzijskega zaliva, Bahrein-otoki so na južni strani proti Arabskemu zalivu, Schatt-el-Arab pa je ob izlivu Evfrata v Perzijski zaliv.

Vstaja v Maroku.

Carigrad, dne 20. novembra.

Listi poročajo, da se vstaja v Maroku razširja. Iz Rima se naznanja, da muslimanski vstaši ogrožajo glavno mesto Maroka, Fez.

Francoska vlada je vsled vstaje mohamedancev in vsled razširjenja poziva turškega sultana k „sveti vojski“ proglasila v obeh severnoafrikanjskih francoskih pokrajinah, v Maroku in v Tunisu, vojno stanje.

Vojska med Japonci in Turki?

Trst, 20. novembra.

List „Piccolo“ je dobil iz Carigrada brzojavko, v kateri se poroča, da je japonski poslanik v Carigradu zahteval od turškega velikega vezirja svoje potne liste in je nato odpotoval iz Carigrada.

Bolgari bodo vpoklicali tudi črnovojnike, ki niso bili pri vojaki.

Dunaj, 20. novembra.

List „Neues Wiener Journal“ poroča iz Sofije: Bolgarski vojni minister Fičev je izjavil v včerajšnji seji bolgarskega sobranja (državnega zbora), da ima brambna predloga, ki jo je vlada predložila, zborni, oi, namen omogočiti vpoklicanje onih črnovojnikov pod orožje, ki še do sedaj niso služili v armadi, pa bi po primernem izvežbanju bili sposobni za vojake. V slučaju splošne mobilizacije bi se vpoklicali torej črnovojniki starj 24 do 46 let. Vojni minister je tudi

menenja, da bi Bolgarija na ta način dobila nad 120 tisoč mož, kateri bi bili za vojno službo prav dobro sposobni.

Italija odpušča rezerviste.

Iz Rima se poroča dunajskim listom, da so pričeli v Italiji del rezervistov, ki so bili vpoklicani že pod orožje, odpuščati. Vzrok za ta ukrep italijanske vlade je pred vsem finančni. Italija bo, ako odpušči rezerviste, v denarnem oziru mnogo pridobila. A poleg tega pa Italija v zimskem času ne more spraviti vseh vpoklicanih čet pod streho. Do sedaj so še postavljene vojaške barake zadostovale, a za zimski čas bi italijansko vojaštvo v barakah trpelo mraz. Poleg tega pa so se rezervisti do sedaj že dovolj izobrazili, da se lahko pozneje vsak čas zopet vpokličejo. Z odpustitvijo rezervistov si je italijanska vlada svoje stališče, posebno z ozirom na sklicanje državne zbornice, ki se izvrši dne 20. decembra, dobro utrdila.

Ruski vojskovodje.

„Kölnische Zeitung“ je dobila o poveljnikih ruskih armad naslednje podatke:

Prvi armadi poveljuje general kavalarije pl. Rennenkampf, rojen dne 17. aprila 1854, protestant. General Rennenkampf je vstopil leta 1870 v rusko armado, je bil v času rusko-japonske vojne poveljnik I. samostalne konjeniške brigade zabajkalskih kozakov, pozneje zborni poveljnik v Sibiriji in od lani vrhovni poveljnik vilenškega vojaškega distrikta. General Rennenkampf poveljuje sedaj v izhodni Prusiji.

Drugo armado vodi general kavalarije Suhomlinov, rojen leta 1848, pravoslavne vere; udeležil se je turško-ruske vojne leta 1877-1878 kot častnik generalnega štaba, za časa japonske vojne je bil poveljnik v Kijevu, v letu 1908-1909 šef generalnega štaba, potem vojni minister.

Tretji armadi načeljuje general pehote Ruski, rojen leta 1854, pravoslavne vere, udeležil se je rusko-turške vojne, v kateri je bil ranjen, v japonski vojni je bil šef generalnega štaba 2. armade, pozneje poveljujoči general XXI. armadnega zbora, pred izbruhom vojne adlatu vrhovnega poveljnika kijevskega vojaškega distrikta.

Poveljnik četrte armade je general pehote baron Salca, rojen leta 1843, pravoslavne vere, udeležil se je kavkaških bojov leta 1863, turške vojne 1877-1878, osvojitve Turkestanu leta 1885, japonske vojne leta 1904, ter je bil pred vojno vrhovni poveljnik v Kijevu.

Peto armado vodi general kavalarije pl. Plehve, rojen leta 1850, protestant, udeležil se je rusko-turške vojne, bil poveljnik donskih vojsk, poveljnik v Varšavi, in končno vrhovni poveljnik v Moskvi.

Osmi armadi poveljuje general kavalarije Brusilov, rojen leta 1853, pravoslavne vere, udeležil se je rusko-turške vojne, bil pozneje poveljnik XIV., potem pa XII. armadnega zbora.

Deveti armadi načeljuje general pehote Liščickij, rojen leta 1856, pravoslavne vere, je služil skoraj vedno v Sibiriji, bil je leta 1900-1901 na Kitajskem, v japonski vojni kot brigadir, pozneje nekaj časa carjev generalni adjutant in pred vojno vrhovni poveljnik amurskega vojaškega distrikta.

Deseto armado vodi general pehote pl. Sievers, rojen 1853, protestant, udeležil se je japonske in turške vojne ter je pozneje kot general načeloval XVI. in nato IX. armadnemu zboru.

Glede poveljnikov ostalih ruskih armad še niso znane zanesljive informacije.

Razporedba teh armad proti avstrijskim in nemškim vojskam je (od severa proti jugu) sledeča: 10., 1., 2., 5., 4., 3., 8., armada. Deseta ruska armada operira v severni izhodni Prusiji, osma stoji najbrž v južni srednji Galiciji.

Kako se v vojni kuha.

Neki nadučitelj, ki je v nemški armadi poročnik, je pisal sledeče pismo iz Mars la Toura (francosko bojišče):

Živil ni skoraj mogoče kupiti nikjer. Ubogo prebivalstvo je samo veselo, če dobi kaj od naših oddelkov, ki vozijo živež. V ostalem žive od mleka, — kolikor ga pač da onih par krav, ki jim jih je pustil oblastnik v Metz, potem od krompirja, repe, fižola in sadja, ki ga je res veliko, posebno jabolk in češpelj. Sicer pa je vojaštvu strogo prepovedano je stti surovo sadje zaradi legarja in driske. V Mazeresu, kjer smo bili, kakih devet dni, sem jedel vsak dan v gostilni. Razun surovega masla in mleka se je tudi moglo dobiti skoro vse, če tudi precej drago. Tukaj seveda vsega tega ni in zato jem hrabro, kar skuha mož. To sicer niso nikake poslastice, ni ravno najboljšje, ali dosti je in diši prav dobro, če je človek lačen. Po krompir hodijo na polje, po zelje, repo, korenje, fižol in celo paradižnike pa v vrtove zapuščenih hiš. Neka njiva je bila posejana za karto z mešanico ovsu in grašico, pa so norovali to grašico in so jo kuhali kot grah. Pa nima dobrega okusa, je nekoliko grenka. Za nedeljo so skuhalii jabolčni močnik in so ga stisnili skozi robec (seveda

čist). Ker pa nismo imeli sladkorja, pa stvar ni dišala posebno. Zmesal sem ta močnik potem s krompirjem. Prihodnji dan sem jim pokazal, kako se ta stvar napravi. Skuhal sem krompir, ali pravzaprav najprej jabolčnik — imamo namreč en sam lonec — ga stisnil skozi robec — kar je ostalo, je nekdo pojedel s pečkami vred — potem sem odlil krompir, ga pošteno zmečkal in dodal potem jabolčnik. Zmesal sem pošteno in potem dodal glavno stvar, poltretji funt slanine, kraven. Slanino sem seveda zrezal na kocke in jo v dveh kotličkih razpusil, mast vlil v ono mešanico in jo še nekoliko popekel. In to je potem imenitno dišalo; to se pravi, meni ni posebno dišalo, pač pa drugim. Sedaj si kuhajo zopet sami in si mislim, da bo tako bolje, samo da ni nobene izpremembe, kajti edino meso, ki ga dobivamo, je — mastna slanina, večinoma prekajena, marsikedar tudi sveža. Dobivamo ga od oddelka (kolone) za živež po 62 pšenigov funt. Kolona prihaja vsak tretji dan. Zakaj ne prinaša tudi tupatam teletine ali govedine ali svinjine, ali kje vse to pušča, mi je neumljivo. Vsekakor imamo dan za dnevno slanino in zato imajo vse jedi enak okus, pa naj je potem grah, fižol ali zelje. Toda dosti je, celo prav dosti, in poleg tega imamo tudi še kruh, komis. Pijemo tudi kavo zjutraj, opoldne in zvečer, seveda brez sladkorja in brez mleka. Če moj sluga iztakne kje par jajec, pa ubijem potem jajce v kavo. Ali ni to zares lepo življenje!

Življenje v bolniškem vlaku.

Praška „Union“ piše: Bolniški vlak št. 30, ki je pod upravo cesarskega svetnika, Rožanka, dospel je minuli teden zopet v Prago s severnega bojišča, kamor se takoj zopet vrne po izročitvi ranjencev in bolnih. O življenju v tej dobro urejeni bolnišnici smo izvedeli sledeče podrobnosti: Bolniški vlak je pripravljen za 150 težko ranjenih, lahko ranjenih pa bi se zamoglo namestiti v njem 300 do 500. Izmed prostovoljnih strežnikov bolniškega vlaka je treba še pred vsem omeniti grofa Kristijana Thuna, ki opravlja svoj posel z brezprimerno ljubeznjivostjo. Kjer le more, skuša plajšati ranjencem njihove težke bolečine. O njem kot upravitelju vlaka se pripoveduje v tem pogledu pravcate legende. Bolničarska služba v vlaku je silno naporna, ker se spravi ranjence v vlak v njihovem starem perilu, ki ga je pa treba takoj sleči in potem sežgati v lokomotivi. Zato ni čisto nič čudnega, da je grof Thun, ko je prišel vlak na kolodvor Franca Jožeta, radostno izjavil, da si mora najprej preskrbeti za se perilo, ker je vso svojo zalogo razdal ranjencem in bolnikom. — Kuhinja bolniškega vlaka št. 30 je urejena za 200 oseb. Če je več bolnikov, se lahko skuha tudi še za več oseb. Hrana je urejena sledeče: Zjutraj ob šestih čaj ali kavo, ob desetih popoldne dobe težko ranjeni vino in mlečni kruh, ostali ranjenci samo kruh. Opoldne se dobi juha, meso, zelenjava, riž in podobno ter vino. Popoldne ob štirih čaša vina ali kozarec konjaka, zvečer čaj, kakao ali kava, cigarete ali cigare. V zadnjem času zdravniški cepijo vse bolnike proti koleri. Zdravstvene odredbe so najstrožje. Kolodvor, v katerih se ustavi vlak, so oličeni z apnom in zgleda, kakor bi padel sveži sneg. Če se pokaže pri koncu vlaka nalezljiva bolezen, potem ne sme nihče iz dotičnega vlaka. V kakšni večji postaji, n. pr. v Prerovu, se potem bolnika izkroca, razkuži voz, vsi ki so se peljali z njim, pa pridejo pod karanteno. V vozovih so urejena stranišča z vodo, ki se redno razkužujejo. Če se nahajajo v bolniškem vlaku bolniki z nalezljivimi boleznimi, tedaj se mora vlak naznaniti naslednji postaji. Nihče ne sme ne iz vlaka niti k vlaku brez dovoljenja postajanačelnika. Bolniški vlak vozi s povprečno hitrostjo 20—25 km na uro, tako da traja vožnja iz Krakova do Prerova kakih 30 ur.

Da, to je vojska!

Pojdimo pogledat malo na bojno polje. Na tisto bojno polje, kjer je pred malo časa še divjala strašna vojska. V Ruski Poljski smo. Malo čez mejo leži vas Bakalarsevo. Same majhne borne koč. Na blatni cesti leži v kupih revno pohištvo, zmetano iz teh koč. Postelje, omare, mize, perilo, sveče podobe, vse je na cesti. Razen vojakov ni v vasi žive duše, vsi so zbežali. Na griču koncem vasi stoji stara, lesena cerkev. Cerkev obdaja razrušen zid. Vrata so razdrta. Okrog cerkve pa se razprostira pokopališče.

Stopimo v to cerkev! Zgodaj zjutraj je, zunaj leži megla in v cerkvi je še vse mračno, tako, da se le malo vidi na okrog. Samo ta duh, ki udari človeku v obraz! To je tisti znani duh, ki se dviga iz vojnih polj. To je tisti duh, ki nam udari nasproti povsod, kjer je gospodovala vojska. V vsaki vasi, vsakem zakopu, kjer je tekla kri, se razprostira ta duh. To je duh po krvi, težak duh po krvi, katerega ni mogoče pozabiti, ako se ga je enkrat občutilo.

Počasi se nam navadijo oči na mrak, ki vlada v cerkvi. Ko se ozremo okrog, vidimo, da leže po cerkvenih tleh na slami ljudje. Stokajoči, ranjenci so to in okrog nas po cerkvenih tleh teče sveža kri. Pred oltarjem gori motno pred podobo Križanega večna luč. Na tleh pa se vijejo bolečin vojaški. Ruski in pa nemški vojaški so to. Na oltarju mučeni Odrešenik, pred oltarjem na tleh pa mučeni ljudje! Vsi, ki leže tukaj na tleh, so zapisani smrti. Njih rane so tako težke, da jim ni več pomagati. Zdravniška znanost je pred temi težkimi ranami odpovedala, zato so jih spravili za njih zadnje ure semkaj v cerkev, da ne bo prenos v jama na pokopališče predaleč.

Oddahnemo se, ko smo zopet zunaj. Bežimo! Pred nami na pokopališču zija odprta jama. V dveh vrstah leže v njej mrtvi vojaški. Vidijo se samo surovi vojaški čevlji, vse drugo je pokrito s plattami. — Dva, set vojakov leži v tej jami. Ker je število za eno jama dopolnjeno, vrže grobar nekaj apna na nje in potem zasuje jama.

Komaj 20 korakov od te jame leži druga. Se ni polna. Osemnajst mrtvih vojakov leži v nji. Platta še ni pogrnjena čez nje. Pri cerkvenih vratih stoje 4 vojaški sanitete, pred njimi stoji na tleh nosilnica za ranjence.

„Ali ste prinesli nove ranjence?“ jih vprašamo.

„Ne, ampak zato stojimo tukaj, ker ena jama še ni polna, še dva manjkata, zato čakamo, da umrjeta 2 izmed ranjencev v cerkvi, da bo potem jama polna in da jo zasujemo.“

Torej še dva manjkata in ti vojaški čakajo, da umrjeta dva, da bo potem grob poln! Ko bo poln ta, izkopljejo novo jama, potem zopet novo in tako naprej. Vedno nove jame za zadnja bivališča vojakom, ki so drug drugega morili, sedaj bodo pa čakali vstajenja drug poleg drugega v jamah, premerjenih za 20 mrličev.

Da, to je vojska!

Slovenci!

Ker se za spodnještajerske Slovence ni ustanovil poseben vojni oskrbovalni urad, je visokorodni cesarski namestnik za Štajersko, Manfred grof Clary-Aldringen povelj z odlokom dne 8. novembra 1914 št. 6-3395-1 g. dr. Benkoviča, dr. Korošca in dr. Verstovškega, da skrbijo za podporo vojakov, ki izpolnjujejo na bojiščih svojo plemenito domovinsko dolžnost. Podpisani so osnovali začasni „Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“, ki se bode po potrebi razširil.

Prva naloga odbora je, da priredi vojakom na bojišču, zlasti spodnještajerskih polkov, kolikor mogoče prijeten Božič. Zato prosi odbor posameznike, župnijske, občinske urade, okrajne zastope, okrajne in krajne šolske svete, društva itd., da se mu naklanjajo v ta namen darila v denarju, v zimski spodnji obleki, v cigaretah, smodkah itd.

Posebno naj se uporabi dan 2. decembra., ko je presvitli cesar pred 66 leti nastopil vladu, da se nabira za božična darila, ki se bodo poslala našim vojakom na bojišče.

Ker se morajo do 6. decembra odposlati vsa darila na bojišča, zato prosi odbor, da se ozira pri vpošiljanju na to časovno določbo. Vsaka pošiljatev, ki se bode objavila v listih, naj se naslovi:

„Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču“. Maribor, Koroška cesta št. 5, Za odbor: Dvorni svetnik Bedjanič, dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Pipuš, dr. Verstovšek.

Raznoterosti.

Iz davčne službe. Davčni oskrbnik v Celju, Leopold Hasenbüchel, in davčni oskrbnik Jožef Fister v Šoštanju sta stopila v pokoj.

Izobraževalna društva. S. K. S. Z. opozarja izobraževalna društva, da prirejajo vsaj o božičnih praznikih za namene mariborskega slovenskega odbora, ki skrbi za podporo vojakov na bojišču, času primerno igro „Za dom med bojni grom“, spevoigro, katero je sestavil g. nadučitelj A. Kosi v Središču. Igra je lahka in lepa z deklamacijo in petjem. Društva, ki hočejo prirediti igro, se naj obrnejo na S. K. S. Z. v Mariboru.

Slovenski odbor za podpiranje vojakov na bojišču je prejel nadalje te-le darove: Franc Predan v Mariboru 2 K, Jože Pečnak, kaplan, Novacerkev, dar Mohorjanov za božičnega vojakom 15 K, Stefan Rojnik, c. kr. računski svetovalec v Gradcu, 10 K, stavbenik Glaser v Mariboru 5 K, neimenovana 4 K, Neža Bezjak 2 K, škarna sv. Cirila je podarila vse fiskovine v znesku 36 K, Spodnještajerska ljudska posojilnica 400 K, Ivan Novak, Sv. Lenart pri Brežicah, 11 K, Dorner Franc, kmet v Selnici ob Muri, 1 K, Dreier Franc 40 v, Dreisibner Jožef 20 v, neimenovana 8 K.

Šolska vodstva na Sp. Štajerskem. Ker so vprašala nekatera šolska vodstva glede darov za vojake za razne nasvete, opozarjamo še enkrat krajne šolske svete in šolska vodstva, da je slovenski odbor v Mariboru z odlokom c. kr. namestnika izrecno pooblaščen, da pobira darove za vojaški dan, oziroma za božičnico med slovenskim prebivalstvom Sp. Štajerija. Zato opozarjamo še enkrat vse nabiratelje, da osredotočijo svoje prispevke s pošiljatkami v Maribor, da slovenski odbor tem častnejše reši svojo nalogo. — Slovenski odbor za pobiranje darov, Maribor, Koroška cesta 5.

Slovenci, pozor! Slovenski odbor v Mariboru sprejema vse splošne in skupne darove. Na posamezne osebe na bojišču ne zamore ilaril niti slovenski odbor, niti graški deželni odbor dopošiljati. Poskrbljeno je v Gradcu, da dobi vsak vojak enako darilce za Božič iz vseh v deželi zbranih prispevkov.

Vojno posojilo. Od vseh strani se izraža želja, da bi se rok za podpisovanje vojaške posojila podaljšal. Posebno iz naših agrarnih krogov prihaja ta želja, kjer se je vsled poštnih razmer za natančne pogoje in navodila izvedelo par dni pozneje. In vendar bi naši slovenski agrarni krogi radi tudi ob tej priliki pokazali, da so kljub temu, kar se je zgodilo, ne-

omajano domoljubni in požrtvovalni. Dokumenti vojne posojila bodo njih posestniki dovolj zanesljivo varovali pred onimi kleветniki, ki so hoteli vsako avstrijsko požrtvovalnost med nami označiti kot „daro-ve za Srbe“. Mi se torej pridružujemo četi onih, ki izraža željo, da se rok za podpisovanje vojnega posojila podaljša.

Vrnila sta se na svoje domove na bojišču ranjena: profesor dr. Ljudevit Pisko in odvetniški uradnik Fr. Painhart.

Slovenski odvetniški uradnik ujet na Ruskem. G. Alojzij Finžgar, odvetniški uradnik v Celju, je bil v bitki pri Grodeku dne 9. septembra težko ranjen in si je strl roko. Rusi so ga ujeli. Sedaj leži v bolnišnici v Kijevu na Ruskem. Zdravje se mu že vrača.

Padel je na bojišču v Galiciji Janez Gornik, sin bivšega župana na Pesnici. Služil je pri poljskem havbičnem polku št. 3.

Nočno obhajilo vojaka. Malo dni po mobilizaciji smo stali pred Lüttichom. Imel sem nočno stražo ter stal na samotnem kraju. Opazim, da se bliža neka temna postava. Nastavim puško ter zakličem: „Stoj! Kdo tu?“ — Postava obstoji. „Gaslo?“ — Odgovor je bil pravilen. „Dovoljeno naprej!“ — Tuja oseba pride k meni, bil je duhovnik. „Ali ste katoličan?“ me vpraša. — „Da, sem.“ — „Ali hočete prejeti sv. obhajilo?“ — „Z veseljem! Pa kdaj?“ — „Takoj zdaj.“ — Spoved je bila kratka. Uprav na dan vojne napovedi, možje v apostolatu smo imeli pobožnost presv. Sreca Sreca Jezusovega, sem bil pri sv. obhajilu. Zdaj sem pa še enkrat prejel sv. obhajilo. In prav je bilo. Čez nekaj ur nato smo že stali v hudem ognju. Spomin na nočno sv. obhajilo me je izredno osrčeval. Ranjen od sovražne krogle sem se zgrudil. Kako dobro je bilo, da sem bil malo prej obhajen.

Vsi so prihajali, le njega ni bilo. Če se pa niso oglasili kot ranjeni, so pa poslali pisma iz ujetništva. Samo Fran Skofec, po domače Janezov, iz Kokrice pri Kranju, ki je služil pri domačem pešpolku v Celovcu in odšel tudi v vojsko, se ni nič oglasil. Ko pa je zagledal beli dan uradni izkaz 17. pešpolka, smo brali njegovo ime med mrtvimi. Tudi domači so prejeli uradno poročilo, da je padel. Zvonilo se mu je, maše zadušne so se opravile, mati in sestre so nosile črne obleke itd. Bil je prvi padli junak iz Kokrice. Pretekli petek pa je prišlo pismo, da se nahaja v ruskem ujetništvu in da je bil kot ranjen ujet. Tako je že zopet eden od mrtvih vstal.

Rešilna knjižica. G. Weiss, deželnoobrambovec iz vasi Verebely na Ogrskem, je bil v ognju pri Lublinu. Bil je začet od krogle ter bi bil gotovo padel, če ne bi bil imel v jopiču molitvene knjižice, ki mu jo je ob slovesu dala njegova skrbna žena. Moč krogle se je ob udarcu na knjižico strla — in to je rešilo Weissa.

Vojna zemlja. V zadnji seji neke pekovske zdruge se je sklenilo, da se uvede s 1. decembrom za ceno 4 v. za dobo lenega tedna škridelna vojna zemlja. Pričakuje se, da jo bodo marali peči tudi veliki obrati. Zemlja se uvede, da se omeji uporaba pšenične in ržene moke, ki se z dobavo izven dežele težko pokrije. Na žitu revna Stajerska je glede na dobavo krušnega žita zelo navezana na zunaj, osobito na Ogrsko.

Železniške vožnje sorodnikov k ranjencem. — Državne železnice in v njihni upravi stoječe lokalne železnice, dalje južna železnica, potem proge Ausig — Toplice, Buštjehradská, Dunaj — Aspang, Kočice — Oderberg ter nižjeavstrijske deželne železnice dovoljujejo za take vožnje za tretji, oziroma drugi razred (za žastniške sorodnike) 50 odstotkov popusta, toda le pri daljavah nad 50 km. Za svoje veljajo stariši, otroci žena, bratje in sestre ranjenca, oziroma obolelega vojaka. Za take vožnje je treba izkaznice, katero se v Ljubljani dobi pri c. kr. policijskem ravnateljstvu, na deželi pa pri c. kr. okrajnih glavarstvih. Izkaznice so koleka proste. Enak popust pri vožnji dobe svojci, če se peljejo k pogrebu za ranjenci ali boleznijo umrlega vojaka.

Nabiranje robidovega listja. Tudi trnja ni zametavati, kakor kaže vladna naredba, ki je vsled iste bilo ukazano županstvom ter šolskim vodstvom, naj preskrbe kolikor mogoče veliko listja od robidovja (kopišnic, ostrožnic, rubus fruticosus, Bromberstrauch, s črnimi robidnicami). To listje je zdravilno in se bo porabilo za čaj, ki ga bodo dobivali vojaki v zimskih mrzlih dneh. Vojna uprava upa dobiti skupaj kakih 2000 meterskih stotov suhega robidovega perja. Na Hrvaškem je bilo dovoljeno, da je šolska mladina pod nadzorstvom učiteljstva tudi ob šolskih dneh šla nabirati „čaj“ za vojake. Listje pa mora biti čisto, zdravo, trgano ob suhem vremenu in posušeno na zraku. Pripomnimo, da je to robidovo perje dobro proti griži in po izjavi nekega izkušenca najboljšo sredstvo zoper vnetje slepiča. Skuha se kot čaj ter uživa po čašicah. Ako je ta trditev verojetna in istinita, potem je pa to trnjevo zelenje res vredno splošnega poudarka in ga ne bomo več tako z nogami trli.

Osem oseb utonilo. Z jadrnico se je peljalo dne 17. t. m. šest prebivalcev iz Cirkvenice na otok Krk, a radi močne burje se niso mogli vrniti. Šli so peš v Silo, kjer so najeli jadrnico, s katero jih je hotel njen lastnik Jurij Car s svojim sinom Ivanom prepeljati v Cirkvenico. Ko se je nahajala ladja že 25 metrov pred Cirkvenico, jo je silovita burja vrgla na skalo. Ladja se je razbila, vseh osem oseb je padlo

v morje, kjer so utonili. Vojak, ki je stražil na bregu, je videl strašen prizor. Klical je na pomoč, neki parni čoln je hitro odrinil na pomoč, a potegnili so iz vode žalibog le še 7 mrličev, 8. truplo je izginilo brez sledu.

Hmelj. Pretečeni teden je bilo povpraševanje po hmelju na hmeljskem trgu v Žatcu nekoliko živahnejše kakor v prejšnjih tednih. Po tujem hmelju ni skoro nobenega povpraševanja. Stajerski hmelj se je prodajal po 65—80 K za 50 kg.

Novice iz Hoč. V torek, dne 17. novembra, je umrl po daljši bolezni vrli mož, 73letni posestnik in občinski odbornik Janez Jurič. Rajni je bil zanesljiv naš pristaš. N. v m. p. — V soboto, dne 21. novembra, pa je v Bohovi umrl posestnik Karl Flakus. Bil je v zadnjih časih hud naš nasprotnik. — Na Pivoli je izdahnil 20letni mladenič Franc Koren, zvest član Marijine družbe. Uničila ga je jetika.

Cirkovce. Dva naša župljana sta za dobljenimi ranami na bojišču umrla v bolnišnici in sicer: Janez Napast, kmet v Cirkovcah, je umrl 29. sept. v bolnišnici v Krakovu in Paj Štefan je umrl dne 12. nov. v bolnišnici na Dunaju. Ostalim naše sožalje!

Celje. V soboto, dne 21. t. m., sta bila odlikovana s srebrnim zaslužnim križcem s krono orožniška stražmojstra Andrej Gril in Mihael Špeglič za njuno mnogoletno odlično službovanje.

V Rajhenburgu ob Savi je nastanjenih 170 poljskih beguncev iz Galicije.

Zadnja poročila, došla v ponedeljek, 23. nov.

Mi ujeli 15.000 Rusov.

Dunaj, dne 22. novembra.

Avstrijski generalni štab uradno razglša:

Zavezniška, to je avstrijska in nemška armada, nadaljuje svoje napadalno prodiranje na Rusko-Poljskem odločno naprej. Naše južno krilo je doseglo prostor ob reki Szreniawa (severoizhodno pri Krakovu). Posamezne sovražnikove protinapade smo odbili. Dosedaj so naše avstrijske čete ujele 15.000 Rusov. Odločitev še ni padla. Tudi zapadno od Dunajca in v Karpatih se vršijo večji boji.

Dva ruska polka se udala.

Dunaj, 21. novembra opoldne.

Uradno se objavlja: Napad zaveznikov na glavne ruske sile na Rusko-Poljskem gre na vsej bojni črti naprej.

V bojih severoizhodno od Czenstohova sta se udala dva sovražnikova polka.

13.000 Srbov ujeli.

Dunaj, dne 22. novembra.

Uradno se poroča:

Močne naše čete so že prekoračile Kolubaro, vendar se sovražnik brani v več dobro izbranih in utrjenih postojankah. Naše prodiranje na premočeni zemlji in po preplavljenih dolinah, v bregovih po 1 meter visokem snegu se sicer zavlačuje, vendar se ne ustavi.

Naša poizvedovalna krdela so zadnja dva dni ujela zopet 2440 Srbov. Skupno število vseh od 6. t. m. ujetih Srbov znaša torej 13.000.

Sneg in mraz mučita Srbe.

Budimpešta, dne 22. novembra.

List „Az Est“ je dobil dne 21. novembra s srbskega bojišča sledeče poročilo: Včerajšnje uradno poročilo z bojišča proti Srbom pravi, da so naši napadi na Lazarevac uspešni. Nove čete so sedaj došle že na postojanke pri Lazarevcu in prodirajo ob Kolubari dalje. Višine pri Lazarevcu so kot gore v vojaškem oziru malo pomembne in v primeri z višinami pri Valjevu mnogo nižje. Naše prodiranje proti tem višinam, ki jih omenja uradno poročilo, je namenjeno v prvi vrsti na višino, na kateri je imel sovražnik svoje utrjene postojanke. Sneženi zameti so vedno hujši. Nastop zime je težek udarec za Srbe, ker so njihove postojanke popolnoma zasnežene in si morajo sedaj skoro povsod iskati nova opirališča. Srbi tudi niso vajeni na mraz, manjka jim potrebna zimska obleka, med tem, ko so naše čete s toplo zimsko obleko dovolj preskrbljene. Avstrijci se ne zmenijo mnogo za mraz in vrlo napredujejo proti sovražniku.

Srbi bežijo.

London, dne 21. novembra.

„Daily Chronicle“ poroča: Radi hudega pritiska avstro-ogrskih čet se je srbska armada iz Rudniškega gorovja umaknila za utrjeno trdnjavoško črto Kragujevac. Srbska vlada se je preselila iz Niša v Skoplje. Prebivalstvo beži iz osrednje Srbije v Macedonijo. Glas o padcu Valjeva in bližnji padec Belgrada je napravil v Srbiji nepopisno razburjenje.

Grof Tisza v nemškem glavnem vojnem stanu.

Berolin, dne 21. novembra.

Ministrski predsednik grof Tisza, ki je došel včeraj, dne 20. novembra popoldne v glavni nemški vojni stan, je bil danes, dne 21. novembra, sprejet v daljši posebni avdijenci od nemškega cesarja Viljema, na kar ga je cesar povabil k sebi na zajutrek. Grof Tisza je imel nato razne pogovore z državnim kancelarjem in državnim tajnikom za zunanje zadeve. Grof Tisza je tudi posetil načelnika nemškega generalnega štaba. Zvečer se je pa mudil pri nemškem državnem kancelarju.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 21. novembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 21. novembra dopoldne poroča:

Na zahodnem bojišču je bil položaj v bistvu nespremenjen. Skoro ob celi bojni črti je razvijal sovražnik živahno artilerijsko gibanje.

Vojna podjetja na izhodnem bojišču se razvijajo nadalje.

Iz Izhodne Prusije ni kaj poročati. Zasedovanje ruskih čet, katere so bile poražene pri Mlavi in pri Plosku, se je nadaljevalo. Pri Lodzu so napadi nemških čet napredovali.

V okolišju ob izhodni strani Czenstochowa se borijo nemške čete rama ob rami z avstrijskimi četami. Prodiranje avstrijskih in nemških čet napreduje.

Uradno poročilo o stanju nemških armad.

Berolin, dne 22. novembra.

Iz velikega vojnega stana se z dne 22. novembra predpoldne poroča:

Na zahodnem bojišču je položaj nespremenjen. Na Poljskem še traja borba za zmago dalje.

Borba južno od Plozka v okolišju Lodza in pri Czenstochowu traja dalje.

Huda zima v severni Franciji.

Amsterdam, 22. novembra.

Amsterdamskemu listu „Telegraaf“ se poroča iz Sluissa z dne 21. novembra: V Flandriji (severnozahodna francoska pokrajina) je bilo danes dne 21. novembra popolnoma mirno. Pritisnili je huda zima in mrazovje. Govori se, da so baje Nemci ustavili napade pri Nieuportu, da bi mogli s tim večjo silo udariti na Dixmuiden.

Boji ob rusko-turški meji.

Carigrad, 21. novembra.

Poročilo turškega glavnega stana pravi: Turške čete so prodrle preko Kotura in so imele zmagovito bitko z Rusi, en dan hoda od meje. Sovražnik, ki je bil premagan pri Köpriköju, se je umaknil 30 do 40 km proti meji. Turška armada nadaljuje še s prodiranjem. Boji ob obrežju Batuma se nadaljujejo. Rusko brodovje je izstrelilo proti Trapezuntu 40 do 50 krogel, vsled česar je bilo poškodovanih pet hiš. Nekaj oseb je bilo ranjenih. Sicer bombardiranje ni imelo nobenega učinka. Med bombardiranjem pristanišča so bili prebivalci popolnoma hladnokrvi.

Dne 17. t. m. so zavzele turške čete z bajonetnim naskokom vse kule v okolici Artvina. Sovražnik se je umaknil in pustil na bojišču veliko število mrtvih in množico vojnega gradiva in oprem. Boji z glavnim delom ruske armade v kavkaškem obmejnem ozemlju se nadaljujejo. Po hudi bitki so turške čete porazile Ruse, ki so se nahajali v Limanu na ruskih tleh. Po težkih izgubah so pobegnili Rusi na drugi breg Čoroka.

Beg ruskega črnomoškega vojnega brodovja.

Carigrad, 21. novembra.

Iz glavnega turškega vojnega stana se uradno poroča:

Oddelek ruskega vojnega brodovja, ki je štel dve oklopni vojni ladji in pet križark in katerega je zasedovalo turško vojno brodovje, je zbežal v smeri proti Sebastopolu. Oddelek ruskih torpednih ladij je pa zbežal v neko drugo rusko pristanišče.

Turško uradno poročilo o bojih z Angleži in Rusi.

Carigrad, dne 21. novembra.

Iz turškega glavnega vojnega stana se poroča: Križarka „Hamidije“ je včeraj, dne 20. novembra, obstreljevala rusko skladišče za petrolej in brezžično brojavno postajo Tuapse, ki leži med pomorskima mestoma Poti in Noworossijsk ob izhodni obali Črnega morja.

Huda bitka se je vršila dne 18. novembra med turškimi in angleškimi četami v Schatt-el-Arabu. Izgube Angležev so velike. Angleži, kateri so bili ujeti, so izpovedali, da je bil ranjen tudi vrhovni poveljnik angleških čet. Strel iz topa turške topničarke „Marmariss“ je zadel angleško topničarko in je povzročil na njej razstrelbo (eksplozijo). Podrobnosti bitke še niso popolnoma znane.

Schatt-el-Arab je 150 km dolgi spodnji tok združenih rek Eufrata in Tigrisa pred izlivom v Perzijski zaliv.

Afghanistan pred napovedjo vojne.

Carigrad, 22. novembra.

V vodilnih turških krogih se z vsoto gotovostjo zatrjuje, da bo napovedal emir (kralj) v Afghanistanu že v nekaterih dnevih Angliji in Rusiji vojsko.

Carigrajski list „Jeune Ture“ poroča, da se opazuje v ruski kavkazijski pokrajini Georgiji veliko gibanje v prid Turčiji.